

BRAND MEESTER

Brand in de haven voorkomen, beperken en bestrijden. Het is een vak apart. Dat komt natuurlijk door de omvang van het gebied: 10.500 hectare. Maar ook door het type industrie: petrochemie, olieraffinaderij, chemie en tankopslag. Door de complexiteit: 1.500 kilometer pijpleiding en ingewikkelde, vaak met elkaar samenhangende, processen. En door de impact op de omgeving als het fout gaat. De Gezamenlijke Brandweer ontfermt zich volcontinu over het gebied. "Daardoor kunnen we de meeste branden klein houden."

Tekst: Esther Wienese
Fotografie: Lennaert Ruinen

Zes kazernes voor de beroepsbrandweer en twee voor de vrijwillige brandweer telt de haven. Op elke post zit een team van zes (bij één post zijn het er zeven) brandweermensen in een 24-uursdienst. Ze staan sinds vijf jaar onder leiding van Hoofd Repressie Martin van de Watering (46), zelf een ervaren brandweerman. De teams rukken gemiddeld minder dan één keer per dag uit. Martin: "Normaliter heeft een kazerne voor de beroepsbrandweer pas bestaansrecht bij méér dan één incident per dag. Maar ja, dit is een bijzonder gebied."

**'WAT WE HIER
ZELFSTANDIG
KUNNEN DOEN,
DOEN WE. EN DAT
DOEN WE GRAAG.'**

Zelfstandig

De Gezamenlijke Brandweer wordt voor tweederde bekostigd door circa zestig bedrijven in de haven en voor het overige deel door de gemeente Rotterdam. Voor de bedrijven verzorgt de Gezamenlijke Brandweer de 'bedrijfsbrandweer'. Martin: "Veertig van deze zestig bedrijven moeten vanuit regelgeving verplicht een eigen brandweer hebben. De andere twintig leden huren ons vrijwillig in. Door deze samenwerking kunnen wij hun bedrijfsbrandweer verzorgen met 37 brandweermensen per dag. Als elk bedrijf het apart zou organiseren zijn er dagelijks ruim 220 brandweermensen nodig." Voor de gemeente vervult de Gezamenlijke Brandweer de taak van 'overheidsbrandweer': het blussen van branden in de openbare ruimte en bij particulieren in het gebied. Bij de bedrijven komt het bluswater uit

brandkranen die onder 8 en 12 bar druk staan.

Ter vergelijking: de stadsbrandweer werkt met 1 bar. "Die brandweer kan ons niet helpen. Als zij hun wagens op onze kranen aansluiten worden die opgeblazen. We moeten het hier zelfstandig doen. En dat doen we graag."

Blindelings

Vanuit elke kazerne kan de brandweer de 45 kilometer van het havengebied binnen zes minuten bereiken. Martin: "Dat moet, want de effecten van een brand hier zijn vele malen groter dan die van een keukenbrand in een woning." In de zes minuten aanrijtijd neemt de operator van het bedrijf in kwestie al maatregelen om de brand zo veel mogelijk in te dammen; de veiligheidssystemen zijn daarop ingericht.

• DAT GEVOEL VAN NODIG ZIJN, IS GOED VOOR ONZE MOTIVATIE. •

Eenmaal ter plekke gaat de aandacht van de brandweer daarom minder uit naar het blussen van de brand dan naar het in kaart brengen van de gevolgen voor het bedrijf, de buurbedrijven en de omgeving.

Om op dat moment suprême doortastend te kunnen handelen, oefent de brandweer het hele jaar door met de bedrijven. Ze nemen alle mogelijke scenario's door en zorgen ervoor dat ze alle bedrijven door en door kennen. "Zo weten we precies wat elk bedrijf doet, met welke stoffen, hoe ze logistiek werken en hoe de watertoevoer loopt. Een bedrijf als Shell heeft de grootte van een dorp, met leidingstraten en tankwegen. Als de portier zegt dat de brand bij tank 3 is, moeten we die blindelings kunnen vinden."

Door de parate kennis en intensieve samenwerking lukt het de Gezamenlijke Brandweer veel incidenten klein te houden. Martin: "Grote branden als in Moerdijk zijn hier de afgelopen jaren niet voorgekomen." Voor de brandweermensen is het overigens wel goed als er af en toe een incident is, merkt hij. Zoals laatst: een kolenbrand op de Maasvlakte verplaatste zich op een tachtig meter hoge, lopende transportband. "Als ik 's ochtends een glimlach op de gezichten van de ploeg zie, weet ik dat er wat is gebeurd tijdens hun dienst. Dat gevoel nodig te zijn, is goed voor onze motivatie."

Ondernemend

De Gezamenlijke Brandweer heeft ook nevenactiviteiten op het terrein. Zo is er een hoogtereddingsteam om zo nodig mensen te redden, bijvoorbeeld een glazenwasser uit een bak halen op vijftig meter hoogte. En er is een schermenpool die uitrukt als een schip een stof heeft verloren die blijven drijven op het water. Samen met het Havenbedrijf zetten ze daar een scherm omheen in afwachting van een bedrijf die het wegzuigt.

Vanuit de tijd dat de brandweer zelf meer inkomsten moest leveren stamt de ademluchtwerkplaats. Daarin onderhouden ze de ademluchtmiddelen van de brandweer én die van de bedrijven, want ook die gebruiken blusmiddelen, persslangen en beschermende kleding. Martin: "We zijn een ondernemende brandweer. Ons wagenpark is hypermodern en wij hadden acht jaar geleden al, als een van de eerste, het Cobra-blussysteem in huis. Daarmee kun je bij brand in een spouwmuur onder zeer hoge druk water met steentjes door de muur spuiten. En hoef je dus niet zelf naar binnen."

De afgelopen periode hebben de brandweermensen zich verdiept in een nieuwe brandstof. "Vanwege de komst van een grote LNG-terminal op de Maasvlakte en de verdere verspreiding van deze grondstof in het gebied en daarbuiten. Dan gaan wij kennis opbouwen en oplossingen zoeken. Alles is hier altijd in ontwikkeling. Wij moeten mee pionieren."

